

ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C

เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

The Effect of Art Activities with Natural Materials of SSAPA⁺C Model
to Improve Self-Regulation and Creative Thinking of Young Children

Received: May 8, 2020
Revised: June 3, 2020
Accepted: June 11, 2020

สุภาวดี พึ่งฉิ่ง*
Supawadee Phungching
สิริินทร์ ลัดดาภิรม บัญชีเชิดชู**
Sirin Laddaklom Booncherdchoo

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C 2) ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ เด็กชั้นอนุบาล 2 ห้อง 2 โรงเรียนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 35 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากมีการจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C แบบประเมินพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบที่ผลการวิจัยพบว่า 1) การกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C/ การกำกับตนเอง/ ความคิดสร้างสรรค์

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Education Student Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor, Assistant Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: supawadee_mk@hotmail.co.th

Abstract

The purpose of this research were to 1) study the improve self-regulation of young children before and after the events of art activities with natural materials of SSAPA⁺c model, 2) study the creative thinking of young children before and after the events of art activities with natural materials of SSAPA⁺c model, and 3) to study the satisfaction of young children with the events of art activities with natural materials of SSAPA⁺c model. The sample in this research consisted of 35 kindergarten 2 students, Room 2, Watsaladaeng School, Bangkok. The data were collected by clustering sampling; the classroom was a random unit because classes are organized in a mixed capacity. In addition, The instrument used in research consist 1) learning management plans, 2) the improve self-regulation behavior assessment of young children, 3) test creative (TCT-DP) and 4) young children satisfaction assessment scale. The mean (*M*), standard deviation (*S.D.*) and dependent t-test were applied for data analysis. The findings were as follows: 1) after taking the integrated method of art activities with natural materials of SSAPA⁺c model, children's to improve self-regulation was higher than before with a statistical significance level of .05 2) after taking the integrated method of art activities with natural materials of SSAPA⁺c model, children's to creative thinking was higher than before with a statistical significance level of .05 and 3) children's satisfaction with the integrated method of art activities with natural materials of SSAPA⁺c model was at a high level.

Keywords : SSAPA⁺c Model/ Self-Regulation/ Creative Thinking

บทนำ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงและลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและต่อยอดความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องสามารถสร้างและออกแบบ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงความรู้ หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนและสังคมโดยรวม จัดการเรียนรู้ผ่านบริบทความเป็นจริงและการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล Chrrungkaittikul, 2018) การกำกับตนเองจึงเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่จำเป็นต่อมนุษย์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็น ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการทำงานต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถกำกับพฤติกรรม ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการได้ สำหรับกระบวนการเรียนการสอนปัจจุบันเน้นให้เด็กต้องเป็น ผู้แสวงหาความรู้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเองเป็นหลัก เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนเองได้ตั้งไว้ โดยคำนึงถึงความสามารถ ของตนเองการกำกับตนเองนอกจากจะมีประโยชน์ต่อการศึกษายังมีประโยชน์สำหรับการดำรงชีวิตร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมได้อีกด้วย (ปิยวรรณ พันธุ์มงคล Punmongkol, 1999: 1-2) บุคคลที่สามารถกำกับตนเองได้

.....
ในชีวิตประจำวันจะทำให้มีพฤติกรรมคงที่สม่ำเสมอและเป็นมาตรฐานสะท้อนให้เห็นเป้าหมายที่ชัดเจน (Hoyle, 2010: 1)

นอกจากนี้อีกหนึ่งทักษะสำคัญที่จำเป็นต้องพัฒนาและส่งเสริมให้กับเด็กปฐมวัย คือ ความคิดสร้างสรรค์ เป็นที่ยอมรับกันว่า หกขวบแรกของชีวิตเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเด็กพัฒนาทุกด้านได้รวดเร็วที่สุด โดยเฉพาะสมอง คุณภาพของการพัฒนาเด็กจะมีผลต่อชีวิตในระยะยาวตราบนานถึงวัยผู้ใหญ่ ประเทศต่าง ๆ จึงถือเป็นนโยบายสำคัญของประเทศเพื่อการพัฒนาเด็กอย่างเต็มที่ในช่วงเวลาที่ทองของชีวิตนี้ (ฉันทนา ภาคบงกช Parkbongkoch, 2011: 5) รวมถึงประเทศไทยมีนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 (กระทรวงศึกษาธิการ Ministry of Education, 2007: 22-23) ที่มีแนวทางและมาตรการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นตัวเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ เน้นการคิดสร้างสรรค์ การคิดริเริ่ม จินตนาการ การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการเรียนรู้ของตนเอง สามารถแสดงออกได้อย่างเสรีและเหมาะสมในด้านความคิด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเช่นกันจึงได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ข้อ 11 ว่า ให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ในขณะที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งได้กล่าวในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 ข้อ 2 และ 3 ว่า ให้เด็กได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ Ministry of Education, 2017: 26) จากข้อกำหนดสำคัญทางการศึกษาดังกล่าว ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ได้รับความสำคัญมาโดยตลอด

การจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติในปัจจุบันโดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นการจัดกิจกรรมศิลปะทั่วไป ที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้มุ่งพัฒนาการกำกับตนเอง อย่างไรก็ตามการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ที่พัฒนาโดยสิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู (Laddaklom Booncherdchoo, 2014: 120) เป็นแนวทางจัดประสบการณ์ที่สนองต่อพัฒนาการตามวัยโดยมุ่งพัฒนาการกำกับตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ การตั้งเป้าหมาย (Goal-Setting) การสังเกตตนเอง (Self-Observation) การตัดสินตนเอง (Self-Judgment) และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนเองได้ตั้งไว้ โดยคำนึงถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นรูปแบบที่พัฒนาให้เด็กได้คิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเองเพื่อให้เด็กได้พัฒนาการกำกับตนเอง เนื่องจากการกำกับตนเองมีความสำคัญมากในการทำกิจกรรม ให้ประสบความสำเร็จ เพราะการที่เด็กจะประสบความสำเร็จในกิจกรรมใดนั้น เด็กต้องรู้จักการกำกับตนเองเพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ จากการศึกษางานวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกำกับตนเองที่พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและยังมีพฤติกรรมกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจมากยิ่งขึ้น บทบาทของครูจะลดน้อยลง ครูจะเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและชี้แนะแนวทางเมื่อเด็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือเท่านั้น เด็ก ๆ จะมีเป้าหมายในการปฏิบัติกิจกรรมชัดเจนขึ้น และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างแท้จริง ที่สำคัญเด็กจะเกิดความภาคภูมิใจเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ เพราะได้มีการประเมินตนเองอยู่ตลอดเวลา (สิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู Laddaklom Booncherdchoo, 2014: 120) แต่จากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการกำกับตนเองยังไม่ค่อยนำรูปแบบการสอนดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ใน

บริบทของเด็กปฐมวัย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจนำเอารูปแบบการเรียนการสอนนี้มาใช้เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

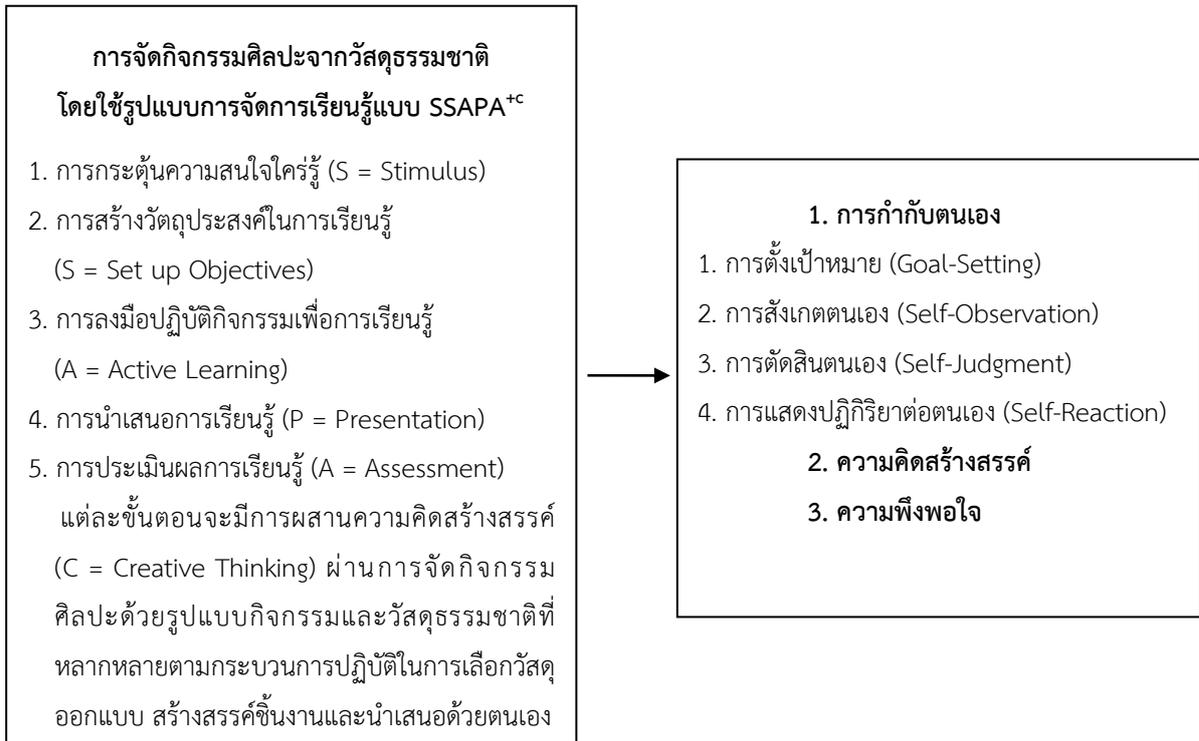
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งเกี่ยวกับการพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จึงได้ศึกษาวิธีการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ และพบว่า การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เป็นรูปแบบการสอนใหม่ที่น่าสนใจและเหมาะสมในการนำมาพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย กล่าวคือ SSAPA⁺ คือ รูปแบบการเรียนรู้อิงลักษณะของการบูรณาการเรียนรู้อิง 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ (Stimulus) การสร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ (Set up Objectives) การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Active Learning) การนำเสนอการเรียนรู้อิง (Presentation) การประเมินผล การเรียนรู้ (Assessment) และผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ในวิธีการสอนทั้งนี้เน้นจุดเด่นของจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติที่มีความหลากหลาย

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ โดยนำไปใช้กับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 2 โรงเรียนวัดศาลาแดง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร เนื่องจากการจัดกิจกรรมศิลปะโดยใช้วัสดุธรรมชาติเป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการสร้างผลงาน ซึ่งวัสดุธรรมชาติมีเอกลักษณ์และความสวยงามในตัวเอง แนวความคิดในการนำวัสดุธรรมชาติมาใช้เป็นการปลูกฝังให้เด็กได้ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของธรรมชาติ ในขณะที่เด็กในกรุงเทพมหานครไม่มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ บริบทของโรงเรียนวัดศาลาแดงเป็นแหล่งชุมชน วัสดุธรรมชาติต่าง ๆ ที่นำมาใช้ค่อนข้างหายาก การนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ในงานศิลปะกับเด็กในกรุงเทพมหานครจึงเป็นสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจ ทำให้เด็กได้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและมองเห็นคุณค่าของทรัพยากรที่สัมผัสได้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมซึ่งเหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (ณัฐรวี วงศ์อริยะกะวี Wongariyakawe, 2009: 5) ทำให้เด็กมีบทบาทในการปฏิบัติกิจกรรมหาความรู้ สร้างผลงานด้วยตนเองพร้อมกับมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการประเมินการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการกำกับตนเองและมีความคิดสร้างสรรค์จากเหตุผลที่กล่าวมานี้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ มาใช้การจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติมาใช้พัฒนาการเรียนรู้อิงให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺
2. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กชายและหญิง อายุ 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดศาลาแดง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้อง 70 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 2 โรงเรียนวัดศาลาแดง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากมีการจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยแผนการจัดการกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺C โดยมีระยะเวลาในการวิจัย 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน จำนวน 24 แผน สอนแผนละ 40–60 นาที ซึ่งแต่ละแผนจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ (S = Stimulus) 2) การสร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ (S = Set up Objectives) 3) การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ (A = Active Learning) 4) การนำเสนอการเรียนรู้ (P = Presentation) และ 5) การประเมินผลการเรียนรู้ (A = Assessment) โดยทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ เน้นการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองโดยมีการผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ (C = Creative Thinking) ไปในการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติทั้ง 7 รูปแบบที่มี

.....
ความหลากหลายของวัสดุจากธรรมชาติและ ความหลากหลายของรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะในแต่ละครั้ง โดยเด็กปฐมวัยได้เป็นผู้เลือกและสร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยตนเอง ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 24 แผน อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.2.1 แบบประเมินพฤติกรรมกำกักับตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นแบบประเมินลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ได้แก่ พฤติกรรมกำกักับตนเองที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง (3 คะแนน) พฤติกรรมกำกักับตนเองที่เกิดขึ้นด้วยการช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อน (2 คะแนน) พฤติกรรมกำกักับตนเองที่เกิดขึ้นแต่อาจทำได้ไม่ตรงเป้าหมาย (1 คะแนน) ครอบคลุมพฤติกรรมกำกักับตนเองของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการตั้งเป้าหมาย 2) ด้านการสังเกตตนเอง 3) ด้านการตัดสินใจตนเอง 4) ด้านการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.2.2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (TCT-DP) เป็นแบบทดสอบมาตรฐานของเจเลนและเออร์บันผ่านความคิดสร้างสรรค์โดยการวาดภาพ แบบทดสอบนี้มีความเที่ยงตรงถูกต้อง เชื่อถือได้

2.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เป็นแบบประเมินลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ได้แก่ พอใจมาก (3 คะแนน) พอใจปานกลาง (2 คะแนน) พอใจน้อย (1 คะแนน) ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 -1.00

3. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ประเภทการทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre-Experimental Research) แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562 มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมกำกักับตนเองของเด็กปฐมวัยและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (TCT-DP) กับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 2

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ จำนวน 24 แผน สอนแผนละ 40-60 นาที

3.3 ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมกำกักับตนเองของเด็กปฐมวัยและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (TCT-DP) ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ทำการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.4 ผู้วิจัยทำการประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺

3.5 นำผลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (TCT-DP) และแบบประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ มาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้และหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้สถิติทดสอบที (t -test) แบบ dependent

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (TCT-DP) ใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้และหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้สถิติทดสอบที (t -test) แบบ dependent

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลผลความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการกำกับตนเองก่อนทดลอง เท่ากับ 12.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.77 หลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 22.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.29 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการกำกับตนเองก่อนและหลังทดลองด้วยสถิติทดสอบที พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการกำกับตนเองจำแนกรายด้าน พบว่า 1) ด้านการตั้งเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการกำกับตนเองก่อนทดลอง เท่ากับ 2.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.92 หลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 5.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 2) ด้านการสังเกตตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการกำกับตนเองก่อนทดลอง เท่ากับ 4.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93 หลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 7.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.19 3) ด้านการตัดสินใจตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม

.....
การกำกับตนเองก่อนทดลอง เท่ากับ 1.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.36 หลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.56 4) ด้านการแสดงปฏิกิริยาตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมการกำกับตนเองก่อนทดลอง เท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.00 หลังทดลองมีคะแนน เฉลี่ย เท่ากับ 5.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.34 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุ ธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺

พฤติกรรมการกำกับตนเอง ของเด็กปฐมวัย	คะแนนเต็ม	ก่อนการจัดการเรียนรู้		หลังการจัดการเรียนรู้		t	Sig
		M	S.D.	M	S.D.		
ด้านการตั้งเป้าหมาย	6	2.74	0.92	5.80	0.58	-19.291	.000
ด้านการสังเกตตนเอง	9	4.69	0.93	7.77	1.19	-19.855	.000
ด้านการตัดสินใจตนเอง	3	1.14	0.36	2.57	0.56	-13.899	.000
ด้านการแสดงปฏิกิริยาตนเอง	6	4.00	0.00	5.94	0.34	-34.000	.000
รวม	24	12.57	1.77	22.09	2.29	-29.153	.000

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดย ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ มีคะแนนเฉลี่ยของ ความคิดสร้างสรรค์ก่อนทดลอง เท่ากับ 25.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.15 หลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 31.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.62 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ก่อน และหลังทดลองด้วยสถิติทดสอบที พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	M	S.D.	t	Sig
ก่อนการจัดการเรียนรู้	35	72	25.14	6.15	- 8.085	.000
หลังการจัดการเรียนรู้	35	72	31.40	4.62		

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้ รูปแบบ
การจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจาก วัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเด็กปฐมวัยมี ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดโดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.00 รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.08 และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.07 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ

รายการ	M	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้	2.99	0.08	มาก	2
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	2.98	0.07	มาก	3
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม	3.00	0.00	มาก	1
รวม	2.99	0.05	มาก	

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมุติฐานข้อที่ 1
2. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมุติฐานข้อที่ 2
3. ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัด การเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ มีความพึงพอใจในภาพรวมที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่ามีความพึงพอใจที่ ระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการกำกับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory) ซึ่ง Bandura (Bandura, 1986: 24 cited in สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต lamsupasit, 2013: 54) มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงจากการเสริมแรงและการลงโทษจากภายนอกเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องมีการกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อควบคุมความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเอง Bandura เรียกว่า การกำกับตนเอง (Self-Regulation) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นหลักและมีบทบาทในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองโดยคำนึงถึงความสามารถของตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนเองได้ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ที่พัฒนาโดยสิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู (Laddaklom Booncherdchoo, 2014) เป็นแนวทางจัดประสบการณ์ที่สนองต่อพัฒนาการตามวัยโดยมุ่งพัฒนาการกำกับตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย 4 ด้านโดยคำนึงถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นรูปแบบที่พัฒนาให้เด็กได้คิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเองเพื่อให้เด็กได้พัฒนาการกำกับตนเอง จากการศึกษาวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการกำกับตนเองที่พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและยังมีพฤติกรรมกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจมากยิ่งขึ้น บทบาทของครูจะลดน้อยลง ครูจะเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและชี้แนะแนวทางเมื่อเด็กๆ ต้องการความช่วยเหลือเท่านั้น เด็ก ๆ จะมีเป้าหมาย ในการปฏิบัติกิจกรรมชัดเจนขึ้น และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างแท้จริงที่สำคัญ เด็กจะเกิดความภาคภูมิใจเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ เพราะได้มีการประเมินตนเองอยู่ตลอดเวลาจากการศึกษาจะเห็นได้ว่ากิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติช่วยพัฒนาการกำกับตนเอง ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ โดยมี 5 ขั้นตอน ซึ่งใน 5 ขั้นตอน จะสามารถช่วยพัฒนาการกำกับตนเอง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ (S = Stimulus) ในขั้นนี้เด็กได้รับการกระตุ้นความสนใจให้เด็กเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ จากการร่วมกิจกรรมโดยใช้เพลงคำคล้องจอง นิทาน การสนทนา การใช้คำถามที่หลากหลายร่วมกัน เด็กได้สังเกต หยิบ จับ สัมผัส สื่อจากวัสดุธรรมชาติที่เตรียมมาทำกิจกรรมอย่างหลากหลายซึ่งจะมีความแตกต่างในเรื่องของรูปร่าง ลักษณะ ขนาดและสี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ โดยการค้นพบของ Bruner (Bruner, 1960 cited in สิริรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู Laddaklom Booncherdchoo, 2014: 93) กล่าวว่า การกระตุ้นความสนใจเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ได้ นั่นคือ การกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเรียนรู้ ผู้วิจัยสังเกต พบว่า เด็ก ๆ ให้ความสนใจกับสื่อวัสดุธรรมชาติต่าง ๆ ที่เตรียมมาใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะ มีแรงจูงใจกับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ยกตัวอย่างเช่น สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมการปั้น วัสดุธรรมชาติ คือ ถั่วเขียวซีกต้มผสมสีอาหารมีหลากหลายสี ที่เด็ก ๆ ชอบ คือ เป็นกิจกรรมการปั้นและถั่วเขียวซีกที่นำมาใช้จะผสมสีอาหารเพิ่ม

.....
กลืนเข้าไปเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ เด็ก ๆ ได้สังเกต สัมผัส และดมกลิ่นอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับ Bandura (Bandura, 1977 cited in สุรางค์ ไคว์ตระกูล Khotrakul, 2009: 240) ที่กล่าวว่า เด็ก ๆ ได้รับการกระตุ้นความสนใจ ทำให้เด็กเกิดความสนใจ ตื่นเต้นกับกิจกรรมและสื่อการสอนที่ครูเตรียมมา รวมทั้งให้ความสนใจกิจกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Bruner (Bruner, 1960: 14) ที่กล่าวว่า การจูงใจ (Motivation) ก่อให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ วิธีการที่ดีที่สุดที่จะพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ทำได้ด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะได้เรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ (S = Set up Objectives) ในขั้นนี้เด็กกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อวาดภาพออกแบบและวางแผนการปฏิบัติกิจกรรม การบอกเล่าจากตัวเด็ก ในการสร้างผลงานจากการเลือกวัสดุธรรมชาติที่ครูเตรียมมาอย่างหลากหลายตรงกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura (Bandura, 1986 cited in สิริินทร์ ลัดดาภิรม บัญเชิดชู Laddaklom Booncherdchoo, 2014: 94) ที่กล่าวไว้ว่า การตั้งเป้าหมายมีความสำคัญในกระบวนการกำกับตนเองและช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จและทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของ Bruner โดย สุรางค์ ไคว์ตระกูล (Khotrakul, 2009: 213) ได้สรุปแนวคิดในการเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้จากการค้นพบ การลงมือกระทำด้วยตนเองจะนำไปสู่การเรียนรู้ ในสัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมการปะติดภาพเด็กๆ เริ่มมีการกำหนดวัตถุประสงค์ได้ตรงกับความสนใจของตนเอง ออกมาเล่าสิ่งที่ตนเองได้ออกแบบวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองและมีการใช้เหตุผลหลายอย่างประกอบการตัดสินใจสามารถเลือกวัสดุธรรมชาติที่นำไปสร้างสรรค์ผลงานได้ มีความมุ่งมั่นในการตัดสินใจ โดยการตัดสินใจของเด็กๆ จากการที่เด็กได้สร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในขั้นตอนที่ 2 พบว่า ในการตั้งเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schunk (Schunk, 1985 cited in สิริินทร์ ลัดดาภิรม บัญเชิดชู Laddaklom Booncherdchoo, 2014: 119) ที่สรุปว่า เป้าหมายที่ผู้เรียนตั้งเองมีผลดีต่อการบรรลุเป้าหมายและความมั่นใจในความสามารถของตนเองมากกว่าเป้าหมายที่ผู้อื่นตั้งให้

ทั้ง 2 ขั้นตอนนี้ได้ตรงกับพัฒนาการการกำกับตนเองด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal-Setting) จากการสังเกตในการทดลอง พบว่า เด็กได้ฝึกฝนในการตั้งเป้าหมาย ทำให้เด็กกล้าคิด กล้าตัดสินใจ เด็ก ๆ ตื่นเต้นให้ความสนใจและอยากรู้อยากเห็นว่าวัสดุธรรมชาติที่ครูเตรียมมาจะให้ทำกิจกรรมอะไรและมีอะไรบ้าง การตั้งเป้าหมายในแต่ละครั้ง เพื่อนมีผลต่อการตั้งเป้าหมาย เด็ก ๆ จะบอกเป้าหมายเหมือนกัน ครูจึงใช้วิธีการที่หลากหลายและไม่ให้เพื่อนได้ยิน เพื่อป้องกันการลอกเลียนแบบ เช่น ครูเดินไปจดบันทึกคำพูดของเด็กทีละคน พูดเบา ๆ ไม่ให้เพื่อนได้ยินหรือเรียกเด็กเดินออกมาหาที่โต๊ะหน้าชั้นเรียนทีละคน

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ (A = Active Learning) ในขั้นนี้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมศิลปะตามความสนใจตรงกับความสามารถตามศักยภาพของตนเอง วางแผน ออกแบบอย่างตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ ระหว่างปฏิบัติกิจกรรมครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กสังเกตตนเอง เป็นการค้นพบการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ผลงาน ว่าก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมและหลังปฏิบัติกิจกรรมว่าการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองเป็นอย่างไร ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นส่วนมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เด็กได้เลือกวัสดุธรรมชาติด้วยตนเอง

.....
เพื่อให้สัมพันธ์กับการตั้งเป้าหมายและออกแบบ วางแผนไว้ ซึ่งในช่วงสัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมปะติดภาพ การปฏิบัติกิจกรรมเริ่มมีความสัมพันธ์กับการตั้งเป้าหมายและออกแบบ วางแผน ผลงานมีความชัดเจนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เด็กสามารถตัดสินใจเลือกวัสดุธรรมชาติได้ด้วยตนเอง ทำให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จ ผลงานและชิ้นงานมีคุณภาพ เด็กมีความภาคภูมิใจ ชื่นชมในผลงานของตนเอง มีการแก้ปัญหา ซึ่งตรงกับพัฒนาการการกำกับตนเองการสังเกตตนเอง (Self-Observation) จากการสังเกตในการทดลอง พบว่า เด็ก ๆ สนุกสนานกับการทำกิจกรรมสีหน้า แววตา รอยยิ้มที่สดใส เสียงหัวเราะ สาเหตุที่เป็นเช่นนั้น เด็ก ๆ ได้สร้างสรรค์ผลงานได้ด้วยตนเอง และได้สังเกตการปฏิบัติการทำงานของตนเอง บางครั้งหมดเวลาทำกิจกรรมเด็กก็จะมีคำถามว่า พຽ່ນนี้พวกหนูจะได้อะไรทำศิลปะอะไรอีก นอกจากนี้ครูประจำชั้นยังได้ยินเสียงสะท้อนจากผู้ปกครองถึง เมื่อเด็ก ๆ กลับไปถึงบ้านจะเล่าเพื่อที่จะปฏิบัติกิจกรรมให้เหมือนที่เรียนหรือบางครั้งผู้ปกครองจะมาถามล่วงหน้าว่าสัปดาห์ถัดไปใช้วัสดุธรรมชาติอะไรทำศิลปะเพื่อเตรียมให้เด็ก ๆ ทำกิจกรรมที่บ้าน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมวัฒนธรรมของ Vygotsky คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กตั้งเป้าหมายในการทำกิจกรรม และวางแผนการทำกิจกรรมผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม นำเสนอความคิดของตนเองและตรวจสอบผลงานกับเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยการบอกเล่า สนทนาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ๆ และสรุปผลการเรียนรู้ในการทำกิจกรรม (สุรางค์ ไคว์ตระกูล Khotrakul, 2009: 333)

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอการเรียนรู้ (P = Presentation) เด็กนำเสนอผลงานโดยการบอกเล่าแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อน พบว่า เป็นการนำเสนอข้อความสั้น ๆ ให้ฟัง คือ ผลงานอะไรแต่เมื่อทดลองปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้รูปแบบ SSAPA⁺ ไประยะหนึ่ง เมื่อเด็กมีพัฒนาการการกำกับตนเองสูงขึ้น เด็กเริ่มบอกเหตุผลการเลือกวัสดุธรรมชาติที่สร้างสรรค์ผลงาน ว่าเพราะเหตุใด เพราะเด็กเริ่มมีการสังเกตตนเอง สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง กล่าวพูดกล้าแสดงออก พูดเป็นประโยคมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้ออกแบบ วางแผนของตนเอง ซึ่งตรงกับพัฒนาการการกำกับตนเองด้านการตัดสินใจ (Self-Judgment) จากการสังเกตในการทดลอง พบว่า เด็ก ๆ ชอบออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เนื่องจากเด็กมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองอยากที่นำเสนอให้ครูและแสดงผลงานของตนเองให้เพื่อนเห็น เด็ก ๆ มีความสุขที่ออกมานำเสนอถึงความรู้สึก ผลงานและขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม ขณะนี้ออกมานำเสนอบางคนกล้าที่จะพูดแต่บางคนไม่ค่อยกล้าพูด ครูจะมีการตั้งคำถามให้เด็กตอบ หลังจากนั้นคอยสังเกตพฤติกรรมเด็กจากการปฏิบัติกิจกรรมทุก ๆ วัน เด็กมีพัฒนาการที่ขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับ Bandura (Bandura, 1986 cited in สิทธิกรานต์ อนุกุลรังสรรค์ Anukoolrangsarn, 2011: 78) ที่กล่าวว่า เนื่องจากการทำซ้ำเป็นการแสดงพฤติกรรมต่อตนเองรูปแบบหนึ่ง ที่เกิดจากกระบวนการตัดสินใจข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเอง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการเรียนรู้ (A = Assessment) ครูให้เด็กประเมินตนเองด้านผลงาน ผ่านการบอกเล่า การให้ระดับความพึงพอใจผลงานของตนเอง ในขั้นนี้เด็กได้สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองว่า สอดคล้องกับเป้าหมายหรือไม่ และประเมินผลงานตนเองในการปฏิบัติกิจกรรม โดยการใช้คำถามบอกในสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ มีความพึงพอใจในผลงานของตนเอง ครูมีบทบาทเป็นผู้ให้กำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรม พบว่า เด็กสามารถประเมินตนเองได้ มีการวิเคราะห์ถึงข้อผิดพลาดในผลงานของตนเองได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการประเมินผลงานเด็กในระยะแรก ๆ จะประเมินตนเองในการให้คะแนนเต็มเป็นส่วนมาก การแสดงเหตุผลยังไม่สัมพันธ์กับ

.....
ผลงานตนเอง เด็กนำเสนอด้วยประโยคสั้น ๆ ไม่พูดเหตุผล แต่เมื่อปฏิบัติกิจกรรมไปได้ระยะหนึ่ง เด็กเริ่มมีพัฒนาการการการกำกับตนเองสูงขึ้น เด็กจะมีเหตุผลในการประเมินผลงานของตนเองมากขึ้น เช่น สวย ไม่สวย เหตุใดถึงให้ระดับดาวความพึงพอใจแค่นี้ ซึ่งเป็นการตอบสนองตนเองได้ทำให้เด็กเกิดความภูมิใจในผลงานและผลงานที่เป็นความสำเร็จของตนเอง โดยที่เด็ก ๆ ไม่ได้เปรียบเทียบผลงานกับผู้อื่น แสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาการประเมินตนเอง มีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองมากขึ้น ยกตัวอย่างการประเมินตนเอง เช่น การประเมินโดยให้ดาวตามจำนวนที่ตั้งไว้ ซึ่งตรงกับพัฒนาการการกำกับตนเองด้านการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) จากการสังเกตในการทดลอง พบว่า ช่วงเริ่มทำกิจกรรมแรกๆ เด็กยังประเมินผลงานของตนเองยังไม่ค่อยได้ เนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์ แต่เมื่อผ่านไปสักระยะจะเห็นว่าเด็กมีพฤติกรรมการกำกับตนเองเพื่อที่จะตอบสนองต่อตนเองได้มากขึ้น จะมีการประเมินผลงานได้ตรงกับระดับความเป็นจริงในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง กิจกรรมที่เด็กๆ ชอบมากที่สุดในการประเมินผลงานด้วยการให้ดาวที่ตั้งไว้ในแต่ละครั้ง เด็กสนุกสนานกับการประเมินตนเอง มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของ Skinner คือ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย การนำเสนอการเรียนรู้ และการประเมินตนเองในการทำกิจกรรมโดยครูมีหน้าที่ให้แรงเสริม และให้กำลังใจผู้เรียนในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง (สุรางค์ ใคว์ตระกูล Khotrakul, 2009: 191)

จากผลการวิจัยและแนวคิดทฤษฎีข้างต้นชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ สามารถช่วยพัฒนาการกำกับตนเองได้จริงซึ่งเป็นไปตามผลงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู (Laddaklom Booncherdchoo, 2014) พบว่า เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการกำกับตนเองสูงขึ้นทุกด้านหลังการทดลอง สอดคล้องกับ ดุษฎี รั้ววัฒนพงษ์ (Ruwiwattanapong, 2012) พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนการกำกับตนเองในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลและศิริลักษณ์ ศรีกันต์ (Srikan, 2009) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการกำกับตนเองมีความรับผิดชอบด้านการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 นั้นมีปัจจัยที่ช่วยส่งเสริม คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 แผน สอนแผนละ 40 – 60 นาที ซึ่งแต่ละแผนจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน โดยทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ เน้นการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยมีการผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ดังนี้

- 1) การกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ เป็นการใช้คำถามกระตุ้นความสนใจให้เด็กเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ ขั้นนี้ส่งเสริมให้เด็กคิดคล่องแคล่ว (Fluency) และคิดยืดหยุ่น (Flexibility) โดยการคิดหาคำตอบอย่างรวดเร็ว เชื่อมโยงกับสิ่งที่ครูถาม เช่น ถั่วเขียวสีที่ตมสุกที่เด็ก ๆ เลือกมาปั้น เด็ก ๆ นำมาปั้นอะไรได้บ้าง ซึ่งเด็กแต่ละคนจะคิดหาคำตอบอย่างหลากหลายและเป็นการให้ความอิสระทางความคิดของเด็กอีกด้วย
- 2) การสร้างวัตถุประสงคในการเรียนรู้เป็นการวางแผน ออกแบบผลงานของตนเอง ขั้นนี้ส่งเสริมให้เด็กคิดริเริ่ม (Originality) โดยออกแบบผลงานจากการวาดภาพของตนเองให้มีความหมายตรงกับวัสดุธรรมชาติที่ครูเตรียมให้ ครูคอยสังเกตและให้ความ

.....
ช่วยเหลือตามความเหมาะสม ซึ่งผลงานของแต่ละคนมีความหลากหลาย เกิดจากความคิดกับประสบการณ์เดิม และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก วัสดุธรรมชาติที่ครูเตรียมมามานำมาเด็กเลือกอย่างอิสระทำให้เด็กเกิดความรู้สึกหรือร้อนในการทำกิจกรรม สร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ 3) การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมศิลปะตามความสนใจตรงกับความสามารถตามศักยภาพของตนเอง วางแผน ออกแบบอย่างตั้งใจตามขั้นตอน ขั้นนี้ส่งเสริมให้เด็กคิดละเอียดลออ (Elaboration) สังเกตจากผลงานที่มีการตกแต่งเพิ่มเติม มีรายละเอียดมากขึ้น 4) การนำเสนอการเรียนรู้ เป็นการนำเสนอผลงานโดยการบอกเล่าแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อน ขั้นนี้ส่งเสริมให้เด็กคิดละเอียดลออ (Elaboration) จากการออกมานำเสนอผลงานแสดงถึงรายละเอียดเป็นขั้นตอน อธิบายให้เห็นภาพชัดเจน เช่น บอกชื่อผลงาน วัสดุธรรมชาติที่นำมาใช้และขั้นตอนในการทำและ 5) การประเมินผลการเรียนรู้ เด็กประเมินตนเองด้านผลงาน ผ่านการบอกเล่า การให้ระดับความพึงพอใจผลงานของตนเอง สังเกตว่า การทำกิจกรรมครั้งแรก เด็กไม่ค่อยกล้าแสดงออก ครูจะใช้คำถามในการกระตุ้นให้เด็กตอบ แต่เมื่อผ่านไปสักระยะเด็กกล้าพูดกล้าแสดงออกขึ้น

ในการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติทั้ง 7 รูปแบบที่มีความหลากหลายของวัสดุจากธรรมชาติและ ความหลากหลายของรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะในแต่ละครั้งเด็กปฐมวัยได้เป็นผู้เลือกและสร้างสรรค์ชิ้นงาน ด้วยตนเอง เน้นจุดเด่นของการทำกิจกรรม คือ เปิดโอกาสให้เด็กเลือกวัสดุธรรมชาติที่มีขนาด รูปร่าง พื้นผิวและ สีที่แตกต่างกันอย่างอิสระตามความคิดและจินตนาการเพื่อสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุธรรมชาติในแต่ละครั้ง โดยเด็กปฐมวัยได้เป็นผู้เลือก ออกแบบ และสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร ทำให้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับธรรมชาติรอบตัวเด็กจึงได้ผลงานที่ออกมาแปลกใหม่ รวมถึงเด็กได้ฝึกการทำกิจกรรมอย่างเป็นระบบขั้นตอนเนื่องจากปฏิบัติบ่อยครั้งจึงเกิดความคล่องแคล่ว ชำนาญในการทำ กิจกรรม นอกจากนี้จึงทำให้ความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นสอดคล้องกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ดังนี้ (Torrance, 1962 : 47 cited in รัฐนนท์ สว่างผล Sawangphol, 2015: 23-26) พุดถึงกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อแสวงหาวิธีการใหม่ๆ การที่เด็กได้เลือกวัสดุธรรมชาติ อย่างอิสระและคิดออกแบบ วางแผนงาน การลงมือปฏิบัติด้วยตนเองนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติบ่อยครั้ง ทำให้ได้ผลงานที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร

จากผลการวิจัยและแนวคิดทฤษฎีข้างต้นชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ สามารถช่วย การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้จริงซึ่งเป็นไปตามผลงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น รัฐนนท์ สว่างผล (Sawangphol, 2015) พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านในถุ้ง หลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิด วิธีการของอารี สุทธิพันธุ์ สูงกว่าก่อนทำกิจกรรม แสดงว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดวิธีการของ อารี สุทธิพันธุ์ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยรวมสูงขึ้นอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ ชลธิชา ชิวปรีชา (Chewpreecha, 2011) ได้เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะ ด้วยใบตอง พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะด้วยใบตองสูงกว่าก่อนการจัด กิจกรรม และ ศิริประภาพรธรรม์ ตุ่มวิจิตร (Tumwijit, 2009) ได้กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ การปะติดดอกไม้แห้งแล้ว มีความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออ ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความคิดคล่องตัว สูงขึ้น ดังนั้นการทำกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติสามารถถ่ายทอดทางความคิดและ

จินตนาการ ความรู้สึกผ่านผลงานของเด็กแต่ละชิ้นทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งถือว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
ดังที่ (Walach and Kogan, 1965 cited in ศิริประภาพรธรรม์ ตุ่มวิจิตร Tumwijit, 2009) มีความเชื่อว่า
ความคิดสร้างสรรค์เป็นการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ คนที่สามารถคิดอะไรได้อย่างสัมพันธ์
กันเป็นลูกโซ่ ยิ่งคิดมากเท่าไรยิ่งแสดงถึงศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์มากเท่านั้น การลงมือปฏิบัติกิจกรรม
ด้วยตนเองทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเองการสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตนเองด้วย
การออกมาเล่าถึงผลงานของตนเองและการประเมินผลงานของตนเองเป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
ดังนั้นกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัยสามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับบทบาทของครู ซึ่งใน
งานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้คำถามกระตุ้นความสนใจของเด็กเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ผ่านการจัดกิจกรรมศิลปะจาก
วัสดุธรรมชาติที่หลากหลาย ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างบรรยากาศที่เด็กเกิดความรู้สึก
เป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองและกล้าแสดงออกทั้งความคิดและการกระทำอย่างสร้างสรรค์ได้ สิ่งเหล่านี้เป็นวิธีการ
กระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กเกิดการตอบสนองที่ดีส่งผลของพัฒนาการที่ดีขึ้น (Torrance, 1973 cited in วลีสา
จิรัตกิติวงศ์ Jiratkitiwong, 2015; Rogers, 1970 cited in อารี พันธุ์มณี Punmanee, 2002; Blaunt and
Klausmier, 1965 cited in ศิริประภาพรธรรม์ ตุ่มวิจิตร Tumwijit, 2009)

3. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ
โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ มีความพึงพอใจในภาพรวมที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า มีความพึงพอใจที่ระดับมากทุกด้าน หากพิจารณาโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ
1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้
ตามลำดับ เนื่องจากเด็กได้ลงมือปฏิบัติ ออกแบบผลงาน เลือกวัสดุธรรมชาตินำมาสร้างสรรค์ผลงานตรงกับ
ความสนใจและประเมินผลงานต่างๆ ทั้ง 24 กิจกรรม ด้วยตนเอง โดยนำวัสดุธรรมชาติที่อยู่รอบตัวมาจัดกิจกรรมศิลปะ
เป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจที่อยากทำกิจกรรม จากการสังเกต สัมภาษณ์ เด็กได้ให้ข้อมูล จะเห็นได้ว่า
เด็กชอบกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติที่ครูจัดให้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ส่งเสริมให้
เด็กเกิดการเรียนรู้ การนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ในงานศิลปะกับเด็กในกรุงเทพมหานครจึงเป็นสิ่งที่แปลกใหม่
น่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนรู้เด็กมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมศิลปะที่ครูเตรียมมา มีความสุขและ
สนุกสนานเมื่อทำกิจกรรมศิลปะ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุศกร บัวพุด (Boaput, 2013) ได้พัฒนา
กิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า
ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์หลังจากการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดกิจกรรม และความพึงพอใจของเด็ก
อยู่ในระดับมาก

ตามที่ได้กล่าวในข้างต้นจากการที่เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการ
การเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ ตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและแสดงถึงผลของพัฒนาการการกำกับตนเองและความคิด
สร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาผลความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมพบว่า เด็กมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ในทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺
ทั้ง 5 ขั้นตอน มีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ดีขึ้น จากกิจกรรมที่เด็กได้คิด

วางแผนและออกแบบผลงานที่ตรงกับความต้องการและสามารถประเมินผลงานตนเองในการทำกิจกรรม ซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ของนักจิตวิทยาบนพื้นฐานทฤษฎีจิตวิทยามนุษยนิยม (Humanistic Psychology) ของ (Combs, 1982; Maslow, 1970; Rogers, 1969 cited in ญัฐนันท์ จุยกำวงศ์ Chuicomwong, 2019) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนนั้น ต้องส่งเสริมให้นักเรียนสมบูรณ์พร้อมทางด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต รวมถึงความรู้สึกนึกคิด ร่วมถึงการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้นักเรียนสะท้อนให้เห็นถึงข้อผิดพลาดด้วยตัวของนักเรียนเอง ด้วยการสนทนา ถามไถ่ หรือการตั้งคำถามจากครูผสมผสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียนในทิศทางทางบวก

ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมพบว่า เด็กมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องจาก เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะด้วยความสนุกสนานได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง เข้าใจสิ่งที่ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมศิลปะจากวัฒนธรรมชาติ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีจิตวิทยามนุษยนิยม (Humanistic Psychology) ของ Maslow (Maslow, 1970) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องให้ความสำคัญต่อความต้องการของแต่ละบุคคล การสร้างลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจน

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ เด็กมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องจาก เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนใจ กระตือรือร้น มีความสุขและสนุกเมื่อได้ทำกิจกรรม ชอบกิจกรรมและวัฒนธรรมชาติที่ครูเตรียมมา สอดคล้องกับ ทรรคณีย์ วรหาคา (Warakhum, 2011: 72-73) กล่าวว่าการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยน่าจัดการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง อีกทั้งส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับครูในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ ครูควรให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละขั้นตอน ซึ่งเด็กทุกคนจะได้มีเวลาในการทำกิจกรรมได้มากขึ้น ควรให้ความสำคัญกับช่วงความสนใจของเด็กในกิจกรรมนั้นๆ เพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการกำกับตนเอง แต่การวิจัยในครั้งนี้การกำกับตนเองด้านการสังเกตตนเอง (Self-Observation) และการตัดสินตนเอง (Self-Judgment) จากคะแนนเฉลี่ยสามารถพัฒนาได้อีก ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาใน 2 ประเด็นนี้เพิ่มเติม

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น 4 ด้าน แต่การวิจัยในครั้งนี้ไม่มีการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน โดยตรง ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาประเด็นนี้เพิ่มเติม

Reference

- Anukoolrangsarn, S. (2011). **Effects of Minigames with Self-Regulation Toward English Critical Reading Achievement of Twelfth Grade Students** . Master of Education Thesis Program in Educational Technology and Communications Graduate School Chulalongkorn University. (in Thai)
- Boaput, B. (2013). **Development of Creative Art Activities with Natural Materials to Promote Basic Mathematical Skills of Young Children**. Master of Education Thesis Program in Curriculum and Instruction Graduate School Rajabhat University Mahasarakham. (in Thai)
- Bruner, J. (1960). **The Process of Education**. Massachusetts: Cambridge, Norton.
- Chrrungkaiittikul, S. (2018). **The Twenty-First Century Skills**. [Online]. Retrieved March 13, 2018, from <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/66054/-teaartedu-teaart-teaarttea>. (in Thai)
- Chewpreecha, C. (2011). **Creative Thinking of Young Children Acquired Through Banana Leaves Art Activities**. Master of Education Thesis Program in Early Childhood Education Graduate School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Chuicomwong, N. (2019). **The Development of Mathematical Problem Solving Ability by Using 4EX2 Instructional Model and Model Method for Sixth Grade Students**. Master of Education Thesis Program in Curriculum and Instruction Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Hoyle, R.H. (2010). **Handbook of Personality and Self-Regulation**. West Sussex : Blackwell.
- Iamsupasit, S. (2013). **Theories and Techniques of Behavior Modification**. 8th ed. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Jiratkitiwong, W. (2015). **The Effect of Creative Drama Activity Models on Creative Thinking of Young Children**. Master of Education Thesis Program in Developmental Psychology Graduate School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Khotrakul, S. (2009). **Educational Psychology**. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Laddaklom Booncherdchoo, S. (2014). **The Development of SSAPA Model to Improve Self-Regulation of Young Children**. Doctor of Education Thesis Program in Early Childhood Education Graduate School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Maslow, A. (1970). **Motivation and Personnality**. New York: Harper and Row Publishers.
- Ministry of Education. (2007). **Policies and Strategies for Early Child Development (0-5 years) Long Term 2007-2016**. Bangkok: VTC Communication Limited Partnership. (in Thai)

- Ministry of Education. (2017). **Early Childhood Education Curriculum 2017 B.E.** Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Parkbongkoch, C. (2011). **Creativity for The Land: Creative Thinking-Sustainable Solutions.** Bangkok: Pim.D. (in Thai)
- Punmanee, A. (2002). **Trained to Think Be Creative.** Bangkok: Silk Thread Creative Group. (in Thai)
- Punmongkol, P. (1999). **Effects of Self-Regulation Program on Self-Discipline and Learning Achievement of Prathomsuksa Six Students.** Master of Education Thesis Program in Educational Psychology Graduate School Chulalongkorn University. (in Thai)
- Ruwiwattanapong, D. (2012). **The Effect of Cognitive Behavioral Group Counseling of Self-Regulated Learning of Prathomsuksa Three Students.** Master of Science Thesis Program in Graduate School Counseling Psychology Burapha University. (in Thai)
- Sawangphol, R. (2015). **The Studies of Creativity Before and After Experiment of Art Activities Based on Methods of Aree Sudhipan.** Master of Education Thesis Program in Art Education Graduate School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Srikan, S. (2009). **The Effect of Self-Regulation Program on The Learning Responsibility of Prathomsuksa Six Students at Phonprachanugul Municipality School, Phon District, Khon Kaen Province.** Master of Education Thesis Program in Guidance and Counseling Psychology Graduate School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Tumwijit, S. (2009). **The Studies of Creativity of Young Children from Conducting Dried Flowers Art Activities.** Master of Education Thesis Program in Early Childhood Education Graduate School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Warakhum, T. (2011). **The Study of Environment Contributed to Learning of Watchanpradittharam School Phasicharoen Distric Bangkok.** Master of Education Thesis Program in Educational Administration Program Graduate School Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Wongariyakawe, N. (2009). **A Study of Natural Materials Utilization in Art Activity Organization for Preschoolers in Bangkok.** Master of Education Thesis Program in Art Education Graduate School Chulalongkorn University. (in Thai)